

"Екінші деңгейдегі банктерде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің болуына қойылатын талаптар жөніндегі Нұсқаулықты бекіту және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының "Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер енгізу туралы" 2005 жылғы 26 наурыздағы N 116 қаулысына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2005 жылғы 30-қыркүйектегі N 359 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы"

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2006 жылғы 27 қазандағы N 234 Қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2006 жылғы 8 желтоқсанда Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 4485 болып енгізіледі. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 26 ақпандағы № 29 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.02.2014 № 29 қаулысымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

Екінші деңгейдегі банктер қызметін реттеп отыратын нормативтік құқықтық актілерді жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің (бұдан әрі - Агенттік) Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. "Екінші деңгейдегі банктерде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің болуына қойылатын талаптар жөніндегі Нұсқаулықты бекіту және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының "Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер енгізу туралы" 2005 жылғы 26 наурыздағы N 116 қаулысына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2005 жылғы 30-қыркүйектегі N 359 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 3925 тіркелген) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

Аталған қаулымен бекітілген Екінші деңгейдегі банктерде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің болуына қойылатын талаптар жөніндегі
Н ұ с қ а у л ы қ қ а :

1-тармақтағы "мен банктік топтардың", "және банктік топтарда" деген сөздер алып тасталсын;

5 және 6-тармақтардағы ", банктердің орындауы үшін міндетті болатын" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы 6-1-тармақпен толықтырылсын:

"6-1. Осы Нұсқаулықпен белгіленген талаптар критерийлерін орындау жөніндегі есеп уәкілетті органға Осы Нұсқаулықтың 9-қосымшасына сәйкес
н ы с а н д а б е р і л е д і .

Осы Нұсқаулықтың талаптар критерийлеріне сәйкестігін уәкілетті орган
а н ы қ т а й д ы .

Егер "сәйкестілікті" бағалау үлесі талап ету критерийлері санының 80 және одан артық пайызы болған жағдайда, ал "сәйкессіздікті" бағалау үлесі - 10 немесе одан төмен пайыз болған жағдайда, банк осы Нұсқаулықтың талаптарына сәйкес деп танылады және осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген есеп берілген күннен бастап он төрт күнтізбелік күн ішінде тәуекелді басқару жүйесін ұйымдастыру және іс-шараларды орындаудың нақты мерзімі қойылған ішкі бақылау жасаудағы анықталған кемшіліктерді жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын келісу үшін уәкілетті органға береді.

Өзге жағдайларда банк осы Нұсқаулықтың талаптарына сәйкес келмейді деп танылады және оған Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген ықпал ету шаралары және/немесе шектеулі санкциялар қолданылуы мүмкін.

Осы Нұсқаулық талаптарының банк орындаған критерийлер үлесі есебіне "
қолданылмайды" деген баға енгізілмейді.

Тиісті баға Осы Нұсқаулықтың 9-қосымшасына сәйкес анықталады.";

7 - т а р м а қ т а :

мынадай мазмұндағы 4-1) - 4-3) тармақшаларымен толықтырылсын:

"4-1) гәп - қолма-қол ақша/қолда бар ақша бойынша позиция - банктің қолма-қол ақшасының келіп түсуі мен есептен шығарылуының арасындағы
а л ш а қ т ы қ ш е г і ;

4-2) комплаенс-бақылаушы - комплаенс қызметінің жұмысын үйлестіру жөніндегі жауапкершілік және комплаенс қатысушыларының комплаенс-тәуекелін басқару саясатын іске асыруға бақылауды жүзеге асыру айрықша құзыретіне кіретін банк қызметкері;

4-3) комплаенс-тәуекел - банктің Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық кесімдерін, сондай-ақ банктің ішкі ережелерін және рәсімдерін қадағалау негізінде пайда

болған шығыстар (шығындар) тәуекелі;" ;

5) тармақшада :

"заем" деген сөздің алдынан "банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

"ломбард" деген сөз алып тасталсын;

12) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"12) рыноктық тәуекел - рыноктық параметрлердің (валюта бағамы, сыйақы мөлшерлемесі, қаржы құралдарының құны) тиімсіз өзгеруіне байланысты шығыстардың (шығындардың) пайда болу тәуекелі;" ;

мынадай мазмұндағы 15-1) - 15-2) тармақшалармен толықтырылсын:

"15-1) комплаенс қызметі - Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарының, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық кесімдерінің, сондай-ақ банктің ішкі ережелерін және рәсімдерінің (комплаенс - тәуекелді басқару) талаптарына сәйкестігіне ішкі бақылау жасау кіретін айрықша құзыреті бар комплаенс-бақылаушы және комплаенс қатысушыларынан тұратын банктің ішкі қызметі ;

15-2) жиынтық лимит - операция жүргізу кезіндегі шығындарға барынша жоғары жол берілген мөлшері;" ;

мынадай мазмұндағы 17-1) - 17-2) тармақшалармен толықтырылсын:

"17-1) сауда операциялары - банктің өз мүддесі үшін және өз есебінен сатып алған/сатқан бағалы қағаздары бойынша операциялары;

17-2) комплаенс қатысушылары - комплаенс-тәуекелді басқару айрықша құзыретіне кіретін банктің бөлімшесі және/немесе қызметкерлері;" ;

8-тармақ "заем операцияларын жүргізу" деген сөздердің алдынан "банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

10 - тармақта :

бірінші абзацтағы "Банктің" деген сөз "Банктік" деген сөзбен ауыстырылсын; екінші абзацтағы "заем операцияларын жүргізу" деген сөздің алдынан "банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

24 тармақта :

алтыншы абзацтағы ";" деген тыныс белгісі "." деген тыныс белгісімен ауыстырылсын ;

жетінші абзац алып тасталсын;

25-тармақтың 8) тармақшасы алып тасталсын;

29-тармақтағы "осы Нұсқаулықтың талаптарын ескере отырып, заңсыз жолмен алынған кірістерді" деген сөздер "заңсыз жолмен алынған кірістерді (ақшаның заңсыз жолмен өтуі) және лаңкестік жолмен алынған" деген сөздермен ауыстырылсын;

1 - қосымшада :

"Тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға қойылатын талаптар"

к е с т е с і н д е :

"Талап критерийлері" бағанының төртінші жолының екінші абзацындағы "заем операцияларының талаптарын" деген сөздердің алдынан "банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

"Талаптардың атауы" бағанының бесінші жолында:

"ай сайын" деген сөздер "кезең-кезеңімен" деген сөзбен ауыстырылсын;

"айдағы" деген сөз "кезеңдегі" деген сөзбен ауыстырылсын;

"Талап критерийлері" бағанының бесінші жолында:

бірінші абзацтағы "қажетіне қарай, бірақ тоқсанына кем дегенде бір рет" деген сөздер "ай сайын" деген сөзбен ауыстырылсын;

бесінші абзацтағы "туралы есеп" сөздерден кейінгі ";" деген тыныс белгісі "." деген тыныс белгімен ауыстырылсын;

бесінші абзацтан кейін мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"Директорлар кеңесі тоқсан сайын мынадай есептерге талдау жасайды:";

"Талап критерийлері" бағанының алтыншы жолында:

үшінші абзацтағы "бекітеді" деген сөз "ай сайын қол қояды" деген сөздермен ауыстырылсын;

төртінші абзац алып тасталсын;

"Талап критерийлері" бағанының он тоғызыншы жолының екінші абзацындағы "Басқарма белгілейді" деген сөздер "Директорлар кеңесі растайды" деген сөзбен ауыстырылсын;

"Талап критерийлері" бағанының жиырма бірінші жолының бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

"Банк бөлімшелері өз қызметінің Қазақстан Республикасының заңнамаларына , банктің ішкі ережелері және құжаттарына сәйкес келуіне баға береді:";

жиырма екінші жол алып тасталсын;

"Талаптардың атауы" бағамының жиырма төртінші жолындағы "үнемі" деген сөз алып тасталсын;

2 - қ о с ы м ш а д а :

"Ішкі бақылау жүйесін ұйымдастыруға қойылатын талаптар" кестесінде:

"Талап критерийлері" бағамының он бірінші жолындағы екінші және үшінші абзацтар алып тасталсын;

"Талап критерийлері" бағамының жиырма алтыншы жолындағы тоғызыншы абзацтағы "банктің атқарушы органы немесе" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы жиырма сегізінші - отыз екінші жолдармен толықтырылсын:

"

<p>етуге жауап береді. Директорлар кеңесі комплаенс-тәуекелін тұрақты басқарудың тұрақты және тиімді жұмыс істеуін белгілейтін құжатты қосқандағы комплаенс басқару саясатын мақұлдады.</p> <p>Директорлар кеңесі немесе директорлар кеңесінің жанындағы комитеттер бір жылдан кем емес мерзім аралығында комплаенс-тәуекелін басқарудың тиімділігіне баға береді.</p>	<p>Банктің директорлар кеңесі банк комплаенс-тәуекелін басқарудың тиісті саясатының болуына жауап береді.</p> <p>Банктің директорлар кеңесі комплаенс қызметі мәселелерін тиімді шешуді банк басқармасы арқылы қамтамасыз ете отырып, жауап береді. Директорлар кеңесі осы өкілеттіктерді директорлар кеңесінің жанындағы тиісті комитетке бере алады.</p>
<p>Банк басқармасы комплаенс-тәуекелін тиімді басқаруға жауап береді.</p>	<p>Банк басқармасы комплаенс-тәуекелді басқару саясатының іске асуына және комплаенс-тәуекелді басқару саясатының сақталуын қамтамасыз етуге және директорлар кеңесіне комплаенс-тәуекелді басқарудың тиімділігі туралы есеп ұсынуға жауапты болады.</p> <p>Банк басқармасы комплаенс-тәуекелді басқарудың негізгі принциптерін басқарманың және банк қызметкерлерінің сақтау қажеттігі көрсетілген комплаенс-тәуекелділікті басқару саясатын әзірлеуге жауап береді.</p> <p>Басқарма комплаенс-тәуекелін басқару саясатын сақтауды қамтамасыз етеді және комплаенс-тәуекелі анықталған жағдайда түзету және тәртіптік шаралар қабылдайды.</p> <p>Банк басқармасы комплаенс-қызметімен бірлесіп: жыл сайын комплаенс-тәуекелінің пайда болуы проблемаларын бірегейлендіреді және бағалайды және оларды жою жөніндегі іс-шаралар Жоспарын бекітеді. Іс-шаралар Жоспарында комплаенс-тәуекелін басқарудың кемшіліктері, комплаенс-тәуекелін тиімді басқару үшін ішкі саясатты және рәсімдерді қайта өңдеу қажеттілігі көрсетіледі; жыл сайын комплаенс-тәуекелін басқарудың тиімділігі туралы директорлар кеңесін хабардар етеді;</p> <p>Қазақстан Республикасының заңнамалық талаптарын сақтамау нәтижесінде іскер беделді жоғалтуға немесе шығындарға алып келуі мүмкін кез-келген операциялар туралы директорлар кеңесін дереу хабардар етеді.</p>
<p>Комплаенс қызметі банктегі комплаенс-тәуекелді басқаруда тәуелсіз болып табылады.</p>	<p>Комплаенс қызметінің комплаенс-тәуекелді басқару жөніндегі өзіне жүктелген өкілеттіктер аясында комплаенс-тәуекелді басқару бойынша жұмысты жүзеге асыруға қажетті кез-келген ақпаратты алу рұқсаты бар;</p> <p>банк шегінде ресми мәртебесі, тиісті жағдайы, өкілеттігі және тәуелсіздігі бар.</p> <p>Комплаенс-бақылаушыны қызметке директорлар кеңесі тағайындайды.</p> <p>Комплаенс қызметі туралы ереже сонымен бірге мыналарды көздейді:</p> <ul style="list-style-type: none"> комплаенс-бақылаушының банктің директорлар кеңесіне есептілігін; комплаенс қатысушыларының комплаенс-тәуекелді басқару бөлігінде комплаенс-бақылаушыға есептілігін; комплаенс-бақылаушының және комплаенс қатысушыларының міндеттері мен өкілеттілігін; комплаенс-бақылаушының және комплаенс қатысушыларының комплаенс-тәуекелді басқару бөлігі бойынша оларға жүктелген жұмыстар бөлігіндегі тәуелсіздігі; комплаенс қызметінің банктің басқа бөлімшелерімен және ішкі

	<p>аудит қызметімен өзара қарым-қатынасы;</p> <p>комплаенс-тәуекелін басқару саясатын бұзу мүмкіндігін анықтау және тексеру жүргізу құқығы және осы міндетті орындау үшін ішкі және сыртқы мамандарды қамту;</p> <p>тексерулерінің нәтижелерін банк басқармасына ашық көрсету және ашу құқығы және қажет болғанда банктің директорлар кеңесіне білдіру құқығы.</p> <p>Комплаенс қызметі банктің кез-келген бөлімшесімен өз жеке ұсынысы бойынша ынтымақтастық орнатуға және өз міндеттерін орындау үшін қажетті кез-келген файлдар мен есептерді алуға құқылы.</p>
<p>Комплаенс қызметінің міндеттерін тиімді орындау үшін жеткілікті ресурстары бар.</p>	<p>Комплаенс қызметі үшін қажет ресурстар жеткілікті және комплаенс-тәуекелді тиімді басқару үшін сәйкес болу керек.</p> <p>Комплаенс - бақылаушы мен комплаенс қатысушыларының тиісті біліктілігі, жұмыс тәжірибесі, өз міндеттемелерін орындау үшін кәсіби және жеке қасиеті болу керек.</p> <p>Комплаенс - бақылаушы мен комплаенс қатысушылары Қазақстан Республикасының заңнамаларын, банктің ішкі ережелері мен рәсімдерін білуі керек.</p> <p>Комплаенс - бақылаушы мен комплаенс қатысушыларының кәсіби дағдылары банк тарапынан тұрақты және жүйелі оқытумен көтермеленіп отырады.</p>
	<p>Комплаенс қызметі өз мақсаттарына жету үшін мынадай функцияларды орындайды:</p> <p>банк қызметінің, сондай-ақ оның қызметкерлерінің қаржы рыногындағы іс-қимылы қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарына сәйкес келуіне бақылау жасауды жүзеге асырады;</p> <p>банк қызметкерлерінің банктің ішкі құжаттарымен, банктің қаржы рыногындағы қызметі мәселелері бойынша басқару органдарының шешімдерімен белгіленген қаржы рыногындағы қызметті, қаржы рыногындағы операцияларды (мәмілелерді) жүргізу стандарттарын жүзеге асыру ережелерін сақтауына бақылау жасауды жүзеге асырады;</p> <p>дербес немесе банктің басқа бөлімшелерімен және лауазым иелерімен бірлесе отырып, банк қызметкерлерінің қаржы рыногындағы банктің қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы заңнамаларына және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарына сәйкес келуін, банктің ішкі құжаттарын бұзу фактілерін зерттейді;</p> <p>дербес немесе банктің басқа бөлімшелері және лауазым иелерімен бірлесе отырып, клиенттер мен контрагенттердің мәмілелер (операциялар) бойынша банктің немесе жекелеген қызметкерлерінің олардың қаржы рыногындағы банк қызметі жөніндегі қызметтік міндеттерін орындау кезіндегі іс-қимылына шағымдарын тексереді;</p> <p>дербес немесе банктің басқа бөлімшелерімен және лауазым иелерімен бірлесе отырып, қызметтері қаржы рыногындағы операциялармен (мәмілелермен) байланысты банктің жекелеген қызметкерлері және бөлімшелерінің жұмысында анықталған</p>

Комплаенс қызметінің функциясы мен өкілеттілігі банкте туындайтын комплаенс-тәуекелді басқаруға бағытталған.

тәртіпсіздіктер және кемшіліктерді жою жөніндегі ұсынымдарды, сондай-ақ аталған бөлімшелердегі жұмысты оңтайландыру бойынша ұсынымдарды әзірлейді және басшылыққа ұсынады; қызметкерлердің қызметтік міндеттерінің тізбесін ескере отырып, қаржы рыногындағы банк қызметін реттейтін, банктің ішкі құжаттарының талаптарымен банктің барлық қызметкерлерін таныстыру бойынша банктегі жұмыстарды ұйымдастыруды бақылайды;

нақты операциялардың (мәмілелердің) немесе олардың бөліктерінің Қазақстан Республикасының қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы заңнамаларына және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарына сәйкес келуіне қатысты сұратулар бойынша кеңестер береді; комплаенс-тәуекелдің мониторингі жүзеге асырылады. Мониторинг нәтижелері комплаенс-тәуекелді басқарудың ішкі рәсімдерімен сәйкес есеп түрінде ұсынылады; туындайтын проблемаларды шешуде өзара іс-қимыл жасау қажеттілігіне, комплаенс-тәуекелдің туындауына байланысты проблемалар бойынша қызметкерлерді оқытуды жүзеге асырады; ішкі саясат пен рәсімдерді бекіту арқылы комплаенс-тәуекел туралы банк қызметкерлері үшін ішкі басшылықты әзірлейді. Комплаенс қызметінің ағымдағы есеп беру тәртібі банктің ішкі құжаттарымен белгіленеді.

Комплаенс-бақылаушы банк Басқармасын хабардар етеді: қызметкерлердің Қазақстан Республикасының қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы заңнамаларын және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарын, банктің қаржы рыногындағы қызметін реттейтін банктің ішкі құжаттарын бұзу туралы анықталған жағдайлар жайлы; банктің тексеруші бөлімшелерінің басшыларының жол берілген тәртіп бұзуларды жою және олардың қорытындысы туралы не осындай қабылданған шаралары туралы; жыл сайын комплаенс-тәуекелді бақылау туралы банктің Директорлар кеңесіне есеп береді.

Комплаенс-бақылаушы және комплаенс қатысушылары өз функцияларын жүзеге асыру кезінде: әрбір тексеру фактісіне толық құжаттама жасауды қамтамасыз етуді және тексеру барысында қаралған барлық мәселелерді көрсететін тексеру нәтижелері бойынша қорытындыларды, анықталған жөнсіздіктер мен қателерді, оларды жою жөніндегі ұсынымдарды ресімдеуді қамтамасыз етуді; бақылау барысындағы атқарылған жұмыстың және жүргізілетін тексерудің барысына, сондай-ақ олардың нәтижелерінің дұрыстығына сенуге мүмкіндік беретін құжаттардың болуын қамтамасыз етуді (не құжаттың сақталынып тұрған жері туралы ақпарат);

тиісті бөлімшелерден алынған құжаттардың сақталуын және қайтарылуын қамтамасыз етуді; алынған ақпараттың құпиялылығын сақтауды; кемшіліктерді жою үшін шаралар қолдануға, сондай-ақ жекелеген қызметкерлердің жұмыстарына талдау жасау мақсатымен тексерулердің қорытындысы бойынша банк басшылығына және банктің сәйкес бөлімшелеріне қорытынды ұсынуға.

3 - қ о с ы м ш а д а :

"Заем операцияларын жүргізуге қойылатын талаптар" кестесінде: қосымшаның атауындағы "Заем операцияларын жүргізуге" деген сөздердің алдынан "Банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

"Талаптардың критерийлері" деген бағандағы бірінші абзацтың төртінші жолындағы "заем операцияларының мониторингін" деген сөздердің алдынан "банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

т о ғ ы з ы н ш ы ж о л д а :

"Талаптың атауы" деген бағандағы "Директорлар кеңесі" деген сөздер "Басқарма" деген сөзбен ауыстырылсын;

"Талаптардың критерийлері" деген бағанның бірінші абзацындағы "Кредиттік талдау бөлімшесі" деген сөздер "Ішкі аудит қызметі" деген сөздермен ауыстырылсын.

4 - қ о с ы м ш а д а :

"Жеке тұлғаларға берілген ипотекалық тұрғын үй заемдарын және жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз етілген немесе жылжымайтын мүлік құрылысы мақсатында ұсынылатын ипотекалық заемдарды ұсыну кезінде тәуекелдерді басқару жүйесіне қойылатын талаптар" кестесінде:

ү ш і н ш і ж о л д а :

"Талаптардың критерийлері" деген бағанның оныншы - он бесінші абзацтары мынадай редакцияда жазылсын:

"с а л ы н ғ а н м ү л і к қ ұ н ы ;

заемшының жалпы кредиттік қабілеттілігі;

борышты өтеудің қайталама көздерінің болуы;

кредит сапасын жақсартатын қосымша кепілдің немесе қаражаттың болуы (мысалы, кепілдік немесе ипотеканы сақтандыру).

Заңды тұлғаларға берілген жылжымайтын мүлікке байланысты заемдар кредиттің мынадай факторларын көрсетеді:

заемшының өндірістік күшін немесе борышқа барабар қызмет көрсету үшін базалық актив кірісін;";

мынадай мазмұндағы он алтыншы абзацпен толықтырылсын:

"жылжымайтын мүлікке инвестицияланған акциялар көлемі";

5 - қ о с ы м ш а д а :

"Қаржы құралдарымен операциялар жүргізуге қойылатын талаптар" кестесінде:

"Талаптардың критерийлері" деген бағанның тоғызыншы жолының бірінші және үшінші абзацтарында "Басқарма", "басқару" деген сөздерден кейін "немесе тиісті функциялары және өкілеттіктері бар басқа алқалы орган" деген сөздермен толықтырылсын;

"Талаптардың критерийлері" деген бағанның он жетінші жолының бірінші және екінші абзацтары мынадай редакцияда жазылсын:

"Тиісті функциялары және өкілеттіктері бар Басқарма немесе басқа алқалы орган банктің қажетті өтімді активтер мөлшерін қалыптастыру қабілеттілігіне ықпал ететін ақпараттарды алады және талдайды;

активтерді және міндеттемелерді басқару бөлімшелері және/немесе алқалы орган тиісті функциялары және өкілеттіктеріне сәйкес оларды берілетін займдарды қамтамасыз ету ретінде тез кепілдікке беру үшін қажетті өтімді активтердің деңгейін айқындайды және қолдайды;"

"Талаптардың критерийлері" деген бағанның он тоғызыншы жолының бірінші абзацында "Басқарма" деген сөзден кейін "немесе тиісті функциялары және өкілеттіктері бар басқа алқалы орган" деген сөздермен толықтырылсын;

6 - қ о с ы м ш а д а :

"Банктің операциялық қызметінің, ақпарат жүйесінің және басқару ақпараты жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге қойылатын талаптар" кестесінде:

"Талаптардың критерийлері" деген бағанның оныншы жолында: үшінші абзацтағы "үнемі талдайды" сөздерінен кейін ";" тыныс белгісімен т о л ы қ т ы р ы л с ы н ;

мынадай мазмұндағы төртінші абзацпен толықтырылсын:

"ақпараттық қамтамасыз ету бөлімшесі жүйелік проблемалар салдарынан пайда болған нақты алынған залал бойынша деректерді жинақтауды және есепке алуды жүргізеді және олардың қайта туындамауының алдын алу шараларын қабылдайды";

7 - қ о с ы м ш а д а :

"Нұсқаулық талаптарының базалық критерийі" кестесінде: бесінші жолдағы "заем операцияларының талаптарын" деген сөздердің алдынан "банктік" деген сөздермен толықтырылсын; ж е т і н ш і ж о л д а :

бірінші абзацтағы "қажетіне қарай, бірақ тоқсанына кем дегенде бір рет" деген сөздер "ай сайын" деген сөздермен ауыстырылсын; бесінші абзацтағы "туралы есеп" деген сөзден кейінгі ";" деген тыныс белгісі ". " деген тыныс белгісімен ауыстырылсын;

бесінші абзацтан кейін мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын: "Директорлар кеңесі тоқсан сайын мынадай есептерге талдау жасайды.;" он бірінші жолдағы "бекітеді" деген сөз "ай сайын қол қояды" деген с ө з д е р м е н а у ы с т ы р ы л с ы н ;

қырық үшінші жол мынадай редакцияда жазылсын:

"

--

Банк бөлімшелері өз қызметінің Қазақстан Республикасының заңнамаларына, банктің ішкі ережелері және құжаттарына сәйкес келуіне бағалау жасайды.

" ;
қырық бесінші-қырық алтыншы жолдар алып тасталсын;
елу екінші жол "Заем операцияларын жүргізу" сөздерінің алдынан "Банктік"
деген сөзбен толықтырылсын;
алпысыншы жолда "Кредиттік талдау бөлімшесі" деген сөздер "Ішкі аудит
қызметі" деген сөздермен ауыстырылсын;
жетпіс тоғызыншы жол "Басқарма" деген сөзден кейін "немесе тиісті
функциялары және өкілеттіктері бар басқа алқалы орган" деген сөздермен
толықтырылсын;
сексен сегізінші және сексен тоғызыншы жолдар мынадай редакцияда
жазылсын:

"
Тиісті функциялары және өкілеттіктері бар Басқарма немесе басқа алқалы орган банктің қажетті өтімді активтер мөлшерін қалыптастыру қабілеттілігіне ықпал ететін ақпараттарды алады және талдайды.

Активтерді және міндеттемелерді басқару бөлімшелері және/немесе алқалы орган тиісті функциялары және өкілеттіктеріне сәйкес оларды берілетін займдарды қамтамасыз ету ретінде тез кепілдікке беру үшін қажетті өтімді активтердің деңгейін айқындайды және қолдайды.

" ;
тоқсан үшінші жол "Басқарма" деген сөзден кейін "немесе тиісті
функциялары және өкілеттіктері бар басқа алқалы орган" деген сөздермен
толықтырылсын;
мынадай мазмұндағы жүз жиырма үшінші жолмен толықтырылсын:

"
Ақпараттық қамтамасыз ету бөлімшесі жүйелік проблемалар салдарынан пайда болған нақты алынған залал бойынша деректерді жинақтауды және есепке алуды жүргізеді және олардың қайта туындамауының алдын алу шараларын қабылдайды.

";

8 - қ о с ы м ш а д а :

"Нұсқаулықтың талаптарына қосымша критерийлер" кестесінде:
алтыншы жол алып тасталсын;
он жетінші жолдағы "Басқарма белгілейді" деген сөздер "Директорлар кеңесі
растайды" деген сөздермен ауыстырылсын;
алпыс бірінші-алпыс екінші жол алып тасталсын;
жүз он екінші жолда "банктің атқарушы органы немесе" деген сөздер алып
тасталсын;
жүз жиырма төртінші жолдан кейін мынадай мазмұндағы жүз жиырма
бесінші - жүз отызыншы жолдармен толықтырылсын:

"

Банктің директорлар кеңесі банк комплаенс-тәуекелін басқарудың тиісті саясатының болуына жауап береді. Банктің директорлар кеңесі комплаенс қызметі мәселелерін тиімді шешуді банк Басқармасы арқылы қамтамасыз ете отырып, жауап береді. Директорлар кеңесі осы өкілеттіктерді директорлар кеңесінің жанындағы тиісті комитетке бере алады.

Банк басқармасы комплаенс-тәуекелді басқару саясатының іске асуына және комплаенс-тәуекелді басқару саясатының сақталуын қамтамасыз етуге және Директорлар кеңесіне комплаенс-тәуекелді басқарудың тиімділігі туралы есеп ұсынуға жауапты болады.

Банк басқармасы комплаенс-тәуекелді басқарудың негізгі принциптерін басқарманың және банк қызметкерлерінің сақтау қажеттігі көрсетілген комплаенс-тәуекелділікті басқару саясатын әзірлеуге жауап береді.

Басқарма комплаенс-тәуекелін басқару саясатын сақтауды қамтамасыз етеді және комплаенс-тәуекелі анықталған жағдайда түзету және тәртіптік шаралар қабылдайды.

Банк басқармасы комплаенс-қызметімен бірлесіп:

жыл сайын комплаенс-тәуекелінің пайда болуы проблемаларын бірегейлендіреді және бағалайды және оларды жою жөніндегі іс-шаралар Жоспарын бекітеді. Іс-шаралар Жоспарында комплаенс-тәуекелін басқарудың кемшіліктері, комплаенс-тәуекелін тиімді басқару үшін ішкі саясатты және рәсімдерді қайта өңдеу қажеттілігі көрсетіледі;

жыл сайын комплаенс - тәуекелін басқарудың тиімділігі туралы директорлар кеңесін хабардар етеді; Қазақстан Республикасының заңнамалық талаптарын сақтамау нәтижесінде іскер беделді жоғалтуға немесе шығындарға алып келуі мүмкін кез-келген операциялар туралы директорлар кеңесін дереу хабардар етеді.

Комплаенс қызметінің комплаенс-тәуекелді басқару жөніндегі өзіне жүктелген өкілеттіктер аясында комплаенс-тәуекелді басқару бойынша жұмысты жүзеге асыруға қажетті кез-келген ақпаратты алу рұқсаты бар; банк шегінде ресми мәртебесі, тиісті жағдайы, өкілеттігі және тәуелсіздігі бар.

Комплаенс-бақылаушыны қызметке директорлар кеңесі тағайындайды.

Комплаенс қызметі туралы ереже сонымен бірге мыналарды көздейді:

комплаенс-бақылаушының банктің директорлар кеңесіне есептілігін;

комплаенс қатысушыларының комплаенс-тәуекелді басқару бөлігінде комплаенс-бақылаушыға есептілігін;

комплаенс-бақылаушының және комплаенс қатысушыларының міндеттері мен өкілеттілігін;

комплаенс-бақылаушының және комплаенс қатысушыларының комплаенс-тәуекелді басқару бөлігі бойынша оларға жүктелген жұмыстар бөлігіндегі тәуелсіздігі;

комплаенс қызметінің банктің басқа бөлімшелерімен және ішкі аудит қызметімен өзара қарым-қатынасы;

комплаенс-тәуекелін басқару саясатын бұзу мүмкіндігін анықтау және тексеру жүргізу құқығы және осы міндетті орындау үшін ішкі және сыртқы мамандарды қамту;

тексерулерінің нәтижелерін банк басқармасына ашық көрсету және ашу құқығы және қажет болғанда банктің директорлар кеңесіне білдіру құқығы.

Комплаенс қызметі банктің кез-келген бөлімшесімен өз жеке ұсынысы бойынша ынтымақтастық орнатуға және өз міндеттерін орындау үшін қажетті кез-келген файлдар мен есептерді алуға құқылы.

Комплаенс қызметі үшін қажет ресурстар жеткілікті және комплаенс-тәуекелді тиімді басқару үшін сәйкес болу керек.

Комплаенс-бақылаушы мен комплаенс қатысушыларының тиісті біліктілігі, жұмыс тәжірибесі, өз міндеттемелерін орындау үшін кәсіби және жеке қасиеті болу керек.

Комплаенс-бақылаушы мен комплаенс қатысушылары Қазақстан Республикасының заңнамаларын, банктің ішкі ережелері мен рәсімдерін білуі керек.

Комплаенс-бақылаушы мен комплаенс қатысушыларының кәсіби дағдылары банк тарапынан тұрақты және жүйелі оқытумен көтермеленіп отырады.

Комплаенс қызметі өз мақсаттарына жету үшін мынадай функцияларды орындайды:

банк қызметінің, сондай-ақ оның қызметкерлерінің қаржы рыногындағы іс-қимылы қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарына сәйкес келуіне бақылау жасауды жүзеге асырады;

банк қызметкерлерінің банктің ішкі құжаттарымен, банктің қаржы рыногындағы қызметі мәселелері бойынша басқару органдарының шешімдерімен белгіленген қаржы рыногындағы қызметті, қаржы рыногындағы операцияларды (мәмілелерді) жүргізу стандарттарын жүзеге асыру ережелерін сақтауына бақылау жасауды

жүзеге асырады;

дербес немесе банктің басқа бөлімшелерімен және лауазым иелерімен бірлесе отырып, банк қызметкерлерінің қаржы рыногындағы банктің қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы заңнамаларына және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарына сәйкес келуін, банктің ішкі құжаттарын бұзу фактілерін зерттейді;

дербес немесе банктің басқа бөлімшелері және лауазым иелерімен бірлесе отырып, клиенттер мен контрагенттердің мәмілелер (операциялар) бойынша банктің немесе жекелеген қызметкерлерінің олардың қаржы рыногындағы банк қызметі жөніндегі қызметтік міндеттерін орындау кезіндегі іс-қимылына шағымдарын т е к с е р е д і ;

дербес немесе банктің басқа бөлімшелерімен және лауазым иелерімен бірлесе отырып, қызметтері қаржы рыногындағы операциялармен (мәмілелермен) байланысты банктің жекелеген қызметкерлері және бөлімшелерінің жұмысында анықталған тәртіпсіздіктер және кемшіліктерді жою жөніндегі ұсынымдарды, сондай-ақ аталған бөлімшелердегі жұмысты оңтайландыру бойынша ұсынымдарды әзірлейді және басшылыққа ұ с ы н а д ы ;

қызметкерлердің қызметтік міндеттерінің тізбесін ескере отырып, қаржы рыногындағы банк қызметін реттейтін, банктің ішкі құжаттарының талаптарымен банктің барлық қызметкерлерін таныстыру бойынша банктегі жұмыстарды ұ й ы м д а с т ы р у д ы б а қ ы л а й д ы ;

нақты операциялардың (мәмілелердің) немесе олардың бөліктерінің Қазақстан Республикасының қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы заңнамаларына және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарына сәйкес келуіне қатысты сұратулар бойынша кеңестер береді; комплаенс-тәуекелдің мониторингі жүзеге асырылады. Мониторинг нәтижелері комплаенс-тәуекелді басқарудың ішкі рәсімдерімен сәйкес есеп түрінде ұсынылады; туындайтын проблемаларды шешуде өзара іс-қимыл жасау қажеттілігіне, комплаенс-тәуекелдің туындауына байланысты проблемалар бойынша қызметкерлерді оқытуды жүзеге асырады; ішкі саясат пен рәсімдерді бекіту арқылы комплаенс-тәуекел туралы банк қызметкерлері үшін ішкі басшылықты әзірлейді. Комплаенс қызметінің ағымдағы есеп беру тәртібі банктің ішкі құжаттарымен белгіленеді. Комплаенс-бақылаушы банк басқармасын хабардар етеді:

қызметкерлердің Қазақстан Республикасының қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу туралы заңнамаларын және қаржы рыногындағы кәсіби қызмет стандарттарын, банктің қаржы рыногындағы қызметін реттейтін банктің ішкі құжаттарын бұзу туралы анықталған жағдайлар жайлы; банктің тексеруші бөлімшелерінің басшыларының жол берілген тәртіп бұзуларды жою және олардың қорытындысы туралы не осындай қабылданған шаралары туралы; жыл сайын комплаенс-тәуекелді бақылау туралы банктің Директорлар кеңесіне есеп береді. Комплаенс-бақылаушы және комплаенс қатысушылары өз функцияларын жүзеге асыру кезінде: әрбір тексеру фактісіне толық құжаттама жасауды қамтамасыз етуді және тексеру барысында қаралған барлық мәселелерді көрсететін тексеру нәтижелері бойынша қорытындыларды, анықталған жөнсіздіктер мен қателерді, оларды жою жөніндегі ұсынымдарды ресімдеуді қамтамасыз етуді; бақылау барысындағы атқарылған жұмыстың және жүргізілетін тексерудің барысына, сондай-ақ олардың нәтижелерінің дұрыстығына сенуге мүмкіндік беретін құжаттардың болуын қамтамасыз етуді (не құжаттың сақталынып тұрған жері туралы ақпарат); тиісті бөлімшелерден алынған құжаттардың сақталуын және қайтарылуын қамтамасыз етуді; алынған ақпараттың құпиялылығын сақтауды; кемшіліктерді жою үшін шаралар қолдануға, сондай-ақ жекелеген қызметкерлердің жұмыстарына талдау жасау мақсатымен тексерулердің қорытындысы бойынша банк басшылығына және банктің сәйкес бөлімшелеріне қорытынды ұсынуға.

" ;

жүз жиырма бесінші жол "заем операцияларын жүргізу" сөздерінің алдынан " банктік" деген сөздермен толықтырылсын;

жүз жиырма алтыншы жол "заем операцияларының мониторингін" сөздерінің алдынан "банктік" деген сөзбен толықтырылсын;

жүз отыз тоғызыншы жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Жылжымайтын мүлікке байланысты заемдар кредиттің барлық сәйкес

ф а к т о р л а р ы н к ө р с е т е д і :
с а л ы н ғ а н м ү л і к т і ң қ ұ н ы ;
з а е м ш ы н ы ң ж а л п ы к р е д и т т і к қ а б і л е т т і л і г і н ;
б о р ы ш т ы ө т е у д і ң қ а ы т а л а м а д е р е к к ө з д е р і н і ң б о л у ы ;
к р е д и т с а п а с ы н ж а қ с а р т а т ы н қ о с ы м ш а к е п і л д і ң н е м е с е қ а р а ж а т т ы ң б о л у ы (м ы с а л ы , к е п і л д і к н е м е с е и п о т е к а н ы с а қ т а н д ы р у) .

З а ң д ы т ұ л ғ а л а р ғ а б е р і л г е н ж ы л ж ы м а ы т ы н м ү л і к к е б а ы л а н ы с т ы з а е м д а р с о н д а ы - а қ к р е д и т т і ң м ы н а д а ы ф а к т о р л а р ы н к ө р с е т е д і :
з а е м ш ы н ы ң ө н д і р і с т і к к ү ш і н н е м е с е б о р ы ш қ а б а р а б а р қ ы з м е т к ө р с е т у ү ш і н б а з а л ы қ а к т и в к і р і с і ;

ж ы л ж ы м а ы т ы н м ү л і к к е и н в е с т и ц и ы л а н ғ а н а к ц и ы л а р к ө л е м і " ;
ж ү з а л ы с б і р і н ш і ж о л " Б а с қ а р м а " с ө з і н е н к е ы і н " н е м е с е т и і с т і ф у н к ц и ы л а р ы ж әне ө к і л е т т і к т е р і б а р а л қ а л ы о р ғ а н " с ө з д е р м е н т о л ы қ т ы р ы л с ы н ;

о с ы қ а у л ы н ы ң қ о с ы м ш а с ы н а с ый к е с р е д а к ц и ы 9 - қ о с ы м ш а м е н т о л ы қ т ы р ы л с ы н .

2. Қ а у л ы н ы ң , 2007 ж ы л ғы 1 қ а ң т а р д а н б а с т а п қ о л д а н ы с қ а е н е т і н 1 - т а р м а ғы н ы ң б е с і н ш і - о н б і р і н ш і а б з а ц т а р ы н қ о с п а ғ а н д а , о с ы қ а у л ы Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы Ә д і л е т м и н и с т р л і г і н д е м е м л е к е т т і к т і р к е л г е н н е н к е ы і н о н т ө р т к ү н ө т к е н н е н к е ы і н қ о л д а н ы с қ а е н е д і .

3. С т р а т е г и ы ж әне т а л д а у д е п а р т а м е н т і (Е д е н б а е в Е . С .) :

1) З а ң д е п а р т а м е н т і м е н (Б а ы с ы н о в М . Б .) б і р л е с і п , о с ы қ а у л ы н ы Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң Ә д і л е т м и н и с т р л і г і н д е м е м л e k e t t i k т і р к е у д е н ө т к і з у ш а р а л а р ы н қ о л ғ а а л с ы н ;

2) о с ы қ а у л ы Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң Ә д і л е т м и н и с т р л і г і н д е м e m л e k e t t i k т і р к e л г e n к ү н н e n б а с т а п о n к ү н д і к м e р з і м д e о n ы А г e н т т і к т і ң м ү д д e л і б ө л і м ш e л e р і н e , Қ а з а қ с т а н Р e c п у б л и к а c ы Ұ л т т ы қ Б а н к і н e , e к і н ш і д e ң г e ы д e г і б а н к т e р г e ж әне " Қ а з а қ с т а н қ а р ж ы г e р л e р қ а у ы м д а c т ы ғы " з а ң д ы т ұ л ғ а л а р Б і р л e c т і г і н e м ә л і м e т ү ш і н ж і б e р c і н .

4. А г e н т т і к т і ң Х а л ы қ а р а л ы қ қ а т ы н а c т а р ж әне ж ұ р т ш ы л ы қ п e n б а ы л а н ы c б ө л і м і (П e р н e б а e в Т . Ш .) о c ы қ а у л ы н ы Қ а з а қ с т а н Р e c п у б л и к а c ы н ы ң б ұ қ а р а л ы қ а қ п а р а т к ұ р а л д а р ы н d a ж а р и ы л а у ш а р а л а р ы н қ о л ғ а а л c ы н .

5. О с ы қ а у л ы н ы ң о р ы н d a л у ы н б а қ ы л а у А г e н т т і к Т е р а ғ а c ы н ы ң о р ы н б а c а р ы Е . Л . Б а х м у т о в а ғ а ж ү к т e л c і н .

Т е р а ғ а

Қ а з а қ с т а н Р e c п у б л и к а c ы Қ а р ж ы н а р ы ғы н ж әне қ а р ж ы ұ ы м d a р ы н р e т т e у м e n қ а d a ғ а л а у а г e н т т і г і Б а c қ а р м а c ы н ы ң 2006 ж ы л ғы

"Екінші деңгейдегі банктерде
тәуекелдерді басқару және ішкі
бақылау жүйелерінің болуына
қойылатын талаптар туралы

нұсқаулыққа 9-қосымша

Талаптар критерийлерін орындау жөнінде " _____ " есеп
банктің атауы

Тәуекелді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің болуына " " жыл
бойынша нұсқаулықтар

N	Тәуекелді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің болуына талаптар критерийінің атауы	Ішкі құжаттардың және өткізілген рәсімдердің тізімдесі (Құжаттың деректемелері және осы құжатты бекіткен орган)	Нұсқаулықтың талап критерийіне банктің сәйкестігін бағалау	Банктің ескертуі
1				

Нұсқаулықтың талаптарына сәйкестікті бағалау: _____

Банктің бірінші басшысы (немесе оның орнын басқан тұлға)

қолы күні
Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің басшысы

қолы күні
Ішкі аудит қызметінің басшысы

қолы күні
Комплаенс қызметінің басшысы

қолы күні
Кестені толтыруға байланысты түсініктемелер:

Нұсқаулықтың талаптарына сәйкестігін бағалау критерийлерін мынадай үш балл жүйесі бойынша жүргізу қажет: сәйкестік, ішінара сәйкестік, сәйкес келмеу.

1. "Сәйкестік" бағасы нұсқаулықтың талаптар критерийлерін банк қандай да қомақты кемшіліктерсіз орындағанда беріледі.

2. "Ішінара сәйкестік" бағасы талаптардың нақты критерийлерін сақтауға қол жеткізудегі банктің мүмкіндігіне қатысты маңызды күмәнданулардың пайда болуы үшін жеткілікті деп саналмайтын кемшіліктер пайда болған кезде беріледі.

3. "Сәйкес келмеу" бағасы банк нұсқаулықтың талаптар критерийлерін орындамағанда беріледі.

4. Егер Нұсқаулықтың талаптарының жекелеген критерийлері банкке

қатысты қолданылмаған жағдайда, талаптың осы критерийге сәйкестік бағасы берілмейді және тиісінше "қолданылмайды" жазуымен белгіленеді."

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ